

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО

цикъл „Философия” –

ВАРИАНТ № 1

КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ

Задачи от 1. до 30.

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	В	1
2.	А	1
3.	Б	1
4.	Г	1
5.	А	1
6.	Б	1
7.	Б	1
8.	Б	1
9.	В	1
10.	Б	1
11.	Б	1
12.	Г	1
13.	Г	1
14.	В	1
15.	А	1
16.	А	1
17.	Б	1
18.	А	1
19.	Г	1
20.	А	1
21.	В	1
22.	Г	1
23.	В	1
24.	А	1
25.	Г	1
26.	Б	1
27.	В	1
28.	А	1
29.	Г	1
30.	А	1

Задача 31 – 2 точки

животински продукт, млечен продукт, сирене, бяло сирене

Задача 32. – 4 точки

А. – емпиризъм

Б. - рационализъм

Задача 33. – 4 точки.

Възможни отговори са: „категорически императив”, „свободна воля”, „дълг”, „съвест”, „достойнство”, „човекът като цел, а не като средство”, „морални цели на разума” и др.

Задача 34. – 6 точки

А. Напр.: За емпиризма познанието на истината е основано на опита и експеримента, докато за рационализма то е основано на разума.

Б. Представители на рационализма – Декарт, Спиноза.

Представители на емпиризма – Бейкън, Лок.

Възможни са и други варианти на отговори.

Задача 35. - 3 точки

Напр.: Смисълът е този, който човекът сам му придава чрез пълното развитие на своите сили в продуктивна, творческа дейност през целия живот.

Възможни са и други формулировки.

Задача 36. – 4 точки

Напр.: Значенията са специфично противоположни: „силата за” (способността) е съзидателна, а „силата над” (господството, властта) е безсилие да осъществиш творческите си способности. Там, където се проявява безсилието на човека да разгърне творческите си способности, отношението му към света се изражда в желание да господства, да се налага над другите.

Допустими са и други отговори.

Задача 37. – 6 точки

Силата на разума е способността на човека да изследва и разкрива същността на нещата, способността за познание.

Силата на любовта е способността за живот, съвместен с другите във всичките му форми.

Силата на въображението е градивната, творческата способност на човека.

Възможни са и други формулировки.

Задача 38. - 6 точки

Напр.: Непрекъснатото и цялостно развитие на потенциалните способности на човека придава смисъл на живота, а тяхното обезсилване и унищожение е равнозначно на смъртта. Творческите способности се реализират със силата на разума, любовта и въображението. Желанието за власт произтича от безсилието. Господството по същността си е отнасяне към хората като към вещи, то парализира и техните, и на господстващия творчески способности, унищожава смисъла на живота и така води към смърт.

Допустими са и други отговори.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ФИЛОСОФСКО ЕСЕ (35 точки)

1. Ниво на разпознаване на философската проблематика (философските проблеми), заложена/и във фрагмента – до 5 точки;

2. Ниво на философска осмисленост и интерпретация на проблемите – до 10 точки;

3. Ниво на употреба и владеење на логическия и понятиен инструментариум при формулиране на позиција и излагане на аргументация в нейна подкрепа – до **10** точки;
4. Степен на самостоятелност при тълкуването на проблема във фрагмента – до **7** точки;
5. Ниво на езикова и стилистична култура – до **3** точки

Задача 31 – 2 точки

животински продукт, млечен продукт, сирене, бяло сирене

2 т. – *понятията са подредени съгласно условието – в поредица с намаляващ обем*

1 т. – *понятията са подредени в поредица с увеличаващ се обем: бяло сирене, сирене...*

или при 3 правилно подредени понятия (едно е пропуснато)

0 т. – *при всички други варианти*

Задача 32. – 4 точки

А. – емпиризъм

Б. – рационализъм

4 т. – *При верен отговор на двете условия (сенсуализъм/картезианство се приемат за верни отговори).*

3 т. – *При верен отговор на едното условие.*

1 т. – *Опит за отговор с неточности при изписването – напр., каризанство, сентулизъм и други подобни.*

0 т. – *при изцяло грешен отговор, или при липса на отговор*

Задача 33. – 4 точки.

Възможни отговори са: „категорически императив”, „свободна воля”, „дълг”, „съвест”, „достойнство”, „човекът като цел, а не като средство”, „морални цели на разума” и др.

4 т. – *При 3 правилно посочени понятия.*

3 т. – *При 2 правилно посочени понятия.*

2 т. – *При 1 правилно посочено понятие.*

1 т. – *При посочено понятие от Кант, което не се отнася пряко към етиката – аперцепция, Ding an sich и други.*

0 т. – *при изцяло грешен отговор, или при липса на отговор*

Задача 34. – 6 точки

А. Напр.: За емпиризма познанието на истината е основано на опита и експеримента, докато за рационализма то е основано на разума.

Б. Представители на рационализма – Декарт, Спиноза.

Представители на емпиризма – Бейкън, Лок.

Възможни са и други варианти на отговори.

6 т. – *при пълен и и правилен отговор на двата въпроса (А и Б).*

5 т. – *при правилно отговаряне на А и частично на Б (правилно посочване на представител само на 1 от двете направления).*

4 т. – *при частично отговаряне на А (посочена е отличителна характеристика само на рационализма или на емпиризма) и правилно отговаряне на Б.*

- 3 т. – при правилно отговаряне на **А** и неправилно на **Б** или при частични **А** и **Б**.
2 т. при неправилно **А** и правилно **Б**, или при частичен отговор на **А**
1 т. – при частичен отговор на **Б**
0 т. – няма верен отговор

Задача 35. - 3 точки

Напр.: Смисълт е този, който човекът сам му придава чрез пълното развитие на своите сили в продуктивна, творческа дейност през целия живот.

Възможни са и други формулировки.

- 3 т. – при пълен отговор
1 т. – опит за отговор с неточности и грешки
0 т. - няма верен отговор

Задача 36. – 4 точки

Напр.: Значенията са специфично противоположни: „силата за” (способността) е съзидателна, а „силата над” (господството, властта) е безсилие да осъществиш творческите си способности. Там, където се проявява безсилието на човека да разгърне творческите си способности, отношението му към света се изражда в желание да господства, да се налага над другите.

Допустими са и други отговори.

- 4 т. – при цялостен отговор
3 т. – ясен, но непълен отговор
1 т. – при непълен и неясен отговор
0 т. – отговорът няма смисъл

Задача 37. – 6 точки

Силата на разума е способността на човека да изследва и разкрива същността на нещата, способността за познание.

Силата на любовта е способността за живот, съвместен с другите във всичките му форми.

Силата на въображението е градивната, творческата способност на човека.

Възможни са и други формулировки.

- 6 т. – при ясен и изчерпателен отговор
5 т. – при коректен отговор, но даден само с цитати (напр. Със силата на любовта той... поне „той” да бъде заместен с „човек”)
4 т. – при частичен отговор (посочва само 2 сили)
3 т. - при частичен отговор (посочва само 1 сила – напр. любовта)
1 т. – при неясен и непоследователен отговор
0 т. – отговорът няма смисъл

Задача 38. - 6 точки

Напр.: Непрекъснатото и цялостно развитие на потенциалните способности на човека придава смисъл на живота, а тяхното обезсилване и унищожение е равнозначно на смъртта. Творческите способности се реализират със силата на разума, любовта и въображението. Желанието за власт произтича от безсилието. Господството по същността си е отнасяне към хората като към вещи, то парализира и техните, и на господстващия творчески способности, унищожава смисъла на живота и така води към смърт.

Допустими са и други отговори.

- 6 т. – при ясен и изчерпателен отговор

5 т. – при коректен отговор, но даден само с цитати

3 т. – при частичен отговор (посочва само 1 връзка – напр. господство-смърт)

1 т. – при неясен и непоследователен отговор

0 т. – отговорът няма смисъл

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ФИЛОСОФСКО ЕСЕ (35 точки)

1. Ниво на разпознаване на философската проблематика (философските проблеми), заложена/и във фрагмента – до **5** точки;

2. Ниво на философска осмисленост и интерпретация на проблемите – до **10** точки;

3. Ниво на употреба и владееене на логическия и понятиен инструментариум при формулиране на позиция и излагане на аргументация в нейна подкрепа – до **10** точки;

4. Степен на самостоятелност при тълкуването на проблема във фрагмента – до **7** точки;

5. Ниво на езикова и стилистична култура – до **3** точки